

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Carte apărută cu sprijinul

JAPANFOUNDATION
國際交流基金

YUKIO
MISHIMA
CULORILE
INTERZISE

Traducere din japoneză și note de
ANDREEA SION

HUMANITAS
fiction

Redactor: Anca Dumitru
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Marilena Brînzan
DTP: Manuela Manița, Veronica Dinu

Tipărit la Artprint

YUKIO MISHIMA

KINJIKI

Copyright © 1951, The Heirs of Yukio Mishima

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2025,
pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MISHIMA, YUKIO

Culorile interzise / Yukio Mishima; trad. din japoneză și note de Andreea Sion. –

București: Humanitas Fiction, 2025

ISBN 978-606-097-533-5

I. Sion, Andreea (trad.)

821.521

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021 / 408 83 50, fax 021 / 408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723 684 194

CAPITOLUL 1

Începutul

Yasuko se obișnuise să vină în vizită, ajungând chiar să se așeze fără nici o sfială pe genunchii lui Shunsuke, care se odihnea pe fotoliul de ratan, în capătul grădinii. Asta-l bucura mult pe Shunsuke. Era vară. Diminețile, Shunsuke nu primea vizitatori. Dacă avea chef, lucra. Dacă nu-i venea să lucreze, scria scrisori ori puneă să i se scoată șezlongul în grădină, la umbră și, lungit, citea. Uneori își puneă cartea deschisă, cu fața în jos, pe genunchi, și pur și simplu stătea. Suna din clopoțel și chema slujnica să-i aducă ceai sau, dacă din cine știe ce motiv nu dormise destul în noaptea dinainte, își trăgea pătura până sus la piept și moțâia o vreme. Deși era trecut de șazeci și cinci de ani, n-avea nici o pasiune sau orice s-ar fi putut numi hobby. Nu era adeptul ocupațiilor pentru timpul liber. Nu deținea acea calitate indispensabilă care stă la baza hobbyurilor, și anume puterea de a aprecia în mod obiectiv relațiile dintre sine și ceilalți. Lipsa extremă de obiectivitate, combinată cu legătura stângace și convulsivă pe care abia izbutise s-o creeze între trăirile sale interioare și lumea exterioară confereau lucrărilor sale, chiar și celor din ultima perioadă, o prospețime vie, însă în același timp își cereau și prețul, răpind toate componentele esențiale ale unui roman: incidentele dramatice născute din ciocnirea violentă dintre caracterele personajelor, descrierile pline de umor, dezvoltarea personajelor sau rivalitatea dintre ființa umană și mediul său. Din această cauză, încă se mai găseau vreo doi-trei critici, mai parcimonioși, care întârziău să-i recunoască absoluta măiestrie literară.

Yasuko se așezase peste picioarele lui Shunsuke, așa cum stătea el lungit în șezlong, acoperit cu pătura. O simțea grea. Lui Shunsuke i-a venit să facă o glumă deșucheată, dar s-a abținut. Țârâitul apăsător al cicadelor accentua tăcerea.

Shunsuke suferea d edureri acute la genunchiul drept. Întotdeauna erau anunțate de o senzație surdă, venită din profunzime. Era de așteptat ca articulațiile genunchilor lui, îmbătrânite și fragile, să nu poată susține prea multă vreme greutatea caldă a trupului fetei. Pe măsură ce durerea se intensifica, pe chipul său începea să se distingă un soi de plăcere șireată.

În cele din urmă, Shunsuke a spus:

— Yasuko-*chan*¹, mă doare genunchiul! Am să-mi mut piciorul într-o parte, iar tu așază-te acolo.

Yasuko l-a privit scurt, cu un aer serios și îngrijorat. Shunsuke a izbucnit în râs. Yasuko îl detesta.

Bătrânul romancier îi cunoștea dezgustul. Ridicându-se, a îmbrățișat-o pe după umeri. A apucat-o de bărbie, i-a întors fața către el și a sărutat-o pe buze, în grabă, de parcă-și îndeplinea o datorie. Imediat, l-a săgetat o durere în genunchiul drept și s-a întins la loc. Când a fost din nou în stare să-și ridice capul și să privească în jur, fata deja dispăruse.

După o săptămână, încă nu primise nici o veste de la ea. Într-o zi, Shunsuke a ieșit la plimbare și a trecut pe la casa ei. Yasuko plecase cu două-trei colege de școală într-o excursie la un izvor termal aflat în sudul Peninsulei Izu, aproape de țarm. Shunsuke și-a notat numele pensiunii în carnețel și, imediat ce s-a întors acasă, a început să-și facă pregătirile de plecare. Avea câteva manuscrise pe care ar fi trebuit să le revizuiască urgent, dar le-a lăsat baltă, pretextând că-i e absolut necesar și benefic să plece singur într-o excursie, în toiul verii.

Încercând să evite căldura, luase un tren foarte de dimineață, însă spatele sacoului său de in alb i se îmbibase deja de sudoare. A luat o înghițitură din ceaiul fierbinte din termos. Apoi și-a băgat în buzunar mâna subțire și uscată ca bambusul și a scos

1. Sufix apelativ afectiv.

o broșură de prezentare a operelor sale complete, ce urmau a fi publicate, pe care i-o dăduse un reprezentant al editurii – una renumită –, venit să-l conducă la gară.

Era a treia ediție a *Operele complete ale lui Shunsuke Hinoki*. Prima apăruse când el avea doar patruzeci și cinci de ani.

„Îmi amintesc că, pe vremea aceea“, își spunea el în sinea lui, „deși creasem deja o multitudine de lucrări pe care lumea le considera încheiate și stabile, și ajunseseam, dintr-un anumit punct de vedere, la apogeu, căzusem totuși pradă ispitelor prostesți. Dar acțiunile prostesți sunt lipsite de sens. Nu există nici o legătură între acestea și operele mele, sufletul meu sau gândurile mele. *Nu e nimic prostesc în operele mele.*“ (De cele mai multe ori, caracterele italice indicau ironia autorului.) Mai mult, ținea de mândria mea să nu folosesc gândirea în apărarea propriei neghiobii. Pentru a-mi menține puritatea gândirii, am păstrat, departe de neghiobia pe care o simulam, suficientă putere spirituală care să-mi poată modela gândirea. Dorința sexuală n-a fost singura motivație. Prostia mea avea un anumit grad de abstracțiune, fără direcție precisă și fără vreo legătură cu spiritul sau trupul, care-mi dăuna doar pentru că mă făcea inuman. Așa e și acum. Acum, la vârsta de șaiszeci și șase de ani“...

Zâmbind amar, și-a privit chipul înfățișat pe coperta broșurii.

Era fotografia unui bătrân urât. N-aveai cum s-o descrii altfel. Și totuși, nu era greu să-i găsești unele urme din ceea ce lumea numește, ambiguu, „frumusețe spirituală“: fruntea lată; obraji slabi, parcă ciopliți; buzele cărnoase, pofcioase; bărbia hotărâtă... toate arătau deslușit truda și spiritul puternic din spatele ei. Și totuși, mai degrabă s-ar fi zis că e un chip corodat de spirit, și nu modelat de acesta. La suprafață răzbătea excesul de spirit. Chipul lui Shunsuke părea un trup gol, al cărui spirit și-a pierdut puterea de a-i ascunde părțile rușinoase. O urățenie pe care n-o puteai privi direct prea multă vreme.

O anumită categorie de oameni, otrăviți de plăcerea intelectuală caracteristică vremurilor moderne, au renunțat la interesul pentru umanitate în favoarea interesului pentru individ și au golit conceptul de frumos de toate trăsăturile sale universale,

încercând prin aceasta să rupă frumosul de etică. Aceștia l-au considerat pe Shunsuke frumos, dar asta e treaba lor.

Pe spatele fotografiei care înfățișa, cu îndrăzneală, chipul unui bătrân urât erau tipărite aprecierile mai multor personalități, într-un bizar contrast cu prima pagină. Toate acele somități spirituale se adunaseră ca un stol de papagali pleșuvi, gata să-și cânte cântul la comandă, oriunde și oricând li se porunceă, și ridicau în slăvi, în cor, frumusețea greu de descris a operelor lui Shunsuke. Printre ei, un bine-cunoscut critic și totodată mare exeget al romancierului Hinoki spunea astfel despre cele mai bine de douăzeci de volume care compuneau integrala operelor sale:

Această operă monumentală, care pătrunde în inimile noastre ca un torent, a fost scrisă cu sinceritate, dar a sfârșit în neîncredere. Însuși Maestrul Hinoki mărturisește că, dacă n-ar fi avut talentul neîncrederii, și-ar fi aruncat lucrările de îndată ce le-a scris. Când oare a mai fost publicul larg martor unei asemenea sincerități, ca un munte de cadavre lăsate în văzul lumii?

Operele Maestrului Shunsuke Hinoki abundă în frumusețe negativă: elementele de surpriză, neliniștea, ghinionul, nefericirea, imoralitatea, nesupunerea și atâtea altele. Atunci când își situează acțiunea într-o anumită perioadă istorică, alege negreșit una decadentă; când se oprește asupra unei povești de dragoste, pune negreșit accentul pe deznădejde și apatie. Ceea ce descrie întotdeauna cu multă vigoare este singurătatea, care cuprinde sufletele ca o molimă năpustită asupra unui oraș tropical. Maestrului pare să nu-i pese de vrajba dintre oameni, de invidie, de ranchiună și alte asemenea trăiri puternice. Dar, totodată, este capabil să extragă mai multe valori esențiale ale vieții din ultima suflare a unei pasiuni muribunde decât din focul sentimentelor umane.

Din sânul insensibilității se iscă, palpitanând, o senzație acută. Din imoralitate, un simț etic aproape sălbatic. Din neclintire, un freamăt dârz. Câtă măiestrie a stilului, în această desfășurare paradoxală! Acest stil ce amintește de Shin Kokin¹, acest stil rococo,

1. Perioadă literară cuprinsă aproximativ între anii 1162 și 1242, axată pe poezie *waka*.

„uman“ în adevăratul sens al cuvântului, care pătrunde în miezul înțeleșurilor, nu îmbracă gânduri și nu maschează subiectele; el este, practic, o înveșmântare de dragul veșmintelor, diametral opus așa-numitului stil dezgolit. Amintește de drapajele frumoaselor veșminte ale Moirelor, așa cum pot fi ele văzute pe frontonul Partenonului, sau ale zeiței Nike, sculptată de Paeonius. Falduri care curg, falduri care zboară... ele nu doar urmează mișcările corpului, supunându-se conturului acestuia, ci parcă se unduiesc de la sine, într-o plutare către cer...

Citind, Shunsuke a rânjit fără să vrea, iritat. Apoi a murmurat:

„N-a priceput nimic! E complet pe de lături! Zici că-i un necrolog, măgulitor și inventat. Și doar mă cunoaște de douăzeci de ani. Ce prost!“

Scriitorul și-a îndreptat privirea spre fereastra mare a vagonului de clasa a II-a. Se vedea marea. Un vas de pescuit, cu velele ridicate, se îndrepta spre larg. Pânzele albe nu erau complet umflate de vânt și atârnav de catarg, cu o leneșă cochetărie, ca și cum ar fi fost conștiente că sunt privite de mulți ochi. Chiar atunci, ceva a licărit scurt la baza catargului. Imediat, trenul a trecut pe lângă un crâng de pini roșii, cu trunchiurile scăldate în razele soarelui de dimineață, și a intrat într-un tunel.

„Sclipirea aceea trebuie să fi fost reflexia unei raze de soare într-o oglinjoară“, s-a gândit Shunsuke. „Probabil că pe vas se află și o pescăriță, care tocmai atunci se machia. În mâna arsă de soare și puternică, ca a unui bărbat, oglinjoara trimitea semnale călătorilor din trenurile care treceau, ca și cum ar fi vrut să le dezvăluie niște secrete.“

Furat de închipuirea poetică, Shunsuke și-a îndreptat gândurile spre chipul pescăriței. Deodată, aceasta a căpătat trăsăturile lui Yasuko. Bătrânul scriitor și-a scuturat trupul slab și asudat.

...Oare n-o fi fost chiar Yasuko?

*

Maestrului pare să nu-i pese de vrajba dintre oameni, de invidie, de ranchiună și alte asemenea trăiri puternice.

Minciună! Minciună! Minciună!

Un scriitor este forțat să-și falsifice sentimentele cu totul altfel decât un om în societate. Scriitorul contraface ca să exprime; omul din societate, ca să ascundă.

O altă consecință a reticenței sale de a face dezvăluiri, într-un mod simplu și detașat, o constituiau criticile pe care i le-au adus cei ce încercau să îndeplinească sociologia cu arta. Nici prin gând nu-i trecea să se preteze jocului pueril de a afișa, la sfârșitul unui roman, un crâmpei filozofic – „viitorul luminos“, sau ceva asemănător. Ar fi fost ca o dansatoare de vodevil, care-și ridică poala rochiei ca să-și arate coapsele. În gândirea lui Shunsuke, atât despre artă, cât și despre viață în general, se regăsea ceva care semăna în mod inevitabil sterilitate.

Ceea ce numim noi „gândire“ se naște în urma lucrurilor, nu înaintea lor. Își face apariția în calitate de avocat al unui act comis accidental, din impuls. Avocatul îi conferă actului un sens și un cadru teoretic, preschimbând accidentalul în necesitate și impulsul în voință. Gândirea nu vindecă rana unui orb care s-a lovit de un stâlp, însă are cel puțin puterea de a demonstra că vina a fost a stâlpului, și nu a orbului. Dacă fiecărui act i se atașează o teorie post-factum, teoriile ajung să constituie un sistem, iar cel care a săvârșit actul devine doar o probabilitate în cadrul sistemului. El e înzestrat cu gândire. Dacă aruncă un cocoloș de hârtie pe stradă, îl aruncă fiind condus de propria-i gândire. Astfel, un om înzestrat cu gândire, și care crede că o poate extinde nelimitat, prin forțe proprii, devine el însuși prizonier al gândirii.

Shunsuke a făcut o riguroasă distincție între prostie și gândire. Ca urmare, prostia a devenit pentru el o crimă de neiertat. Fantoma prostiei, pe care o alunga neîncetat din scrieri, îi bântuia somnul, noaptea. În lucrările sale nu se zărea nici cea mai vagă umbră a celor trei căsătorii eșuate de care avusese parte. Tinerețea lui fusese o succesiune de poticneli, de calcule greșite și de eșecuri.

Nu cunoștea vrajba dintre oameni? O minciună! Nu-i păsa de invidie? Minciună!

În contrast cu resemnarea senină care părea că plutește în operele sale, viața lui Shunsuke fusese plină de ură și gelozie. Și totuși, după cele trei căsătorii nereușite, după zeci de relații amoroase încheiate jenant, deși cuprins de o nesfârșită ură față de femei, nu-și împodobise niciodată operele cu această ură – o imensă împlinire a bătrânului scriitor, posibilă doar datorită modestiei și aroganței sale.

Numeroasele personaje feminine care figurau în scrierile sale erau percepute de cititori – bărbați și femei, deopotrivă – ca enervant de pure. Un profesor de literatură comparată, mai excentric, chiar le găsisă similitudini cu eroinele supranaturale ale lui Edgar Allan Poe – Ligeia, Berenice, Morella sau Marchiza Afrodita –, plâsmuite mai degrabă din marmură decât din carne. Pasiunile lor, care se stingeau repede, erau aidoma razelor trecătoare ale soarelui de după-amiază, atingând ușor trăsăturile lor sculptate. Shunsuke se temea să-și înzestreze eroinele cu sentimente. Un critic mai credul a spus odată că feminismul manifestat de Shunsuke e de-a dreptul adorabil.

Prima lui soție fusese o hoată. În cei doi ani de căsnicie, se descurcase să-i fure, și apoi să vândă un palton de iarnă, trei perechi de pantofi, două cupoane de stofă subțire de costum și un aparat foto Zeiss – asta așa, de plictiseală. Când ieșea în oraș, își îndesa bijuterii în gulerul kimonoului și pe sub brâu. Shunsuke era înstărit.

A doua soție fusese o nebună. Avea ideea fixă că soțul ei plănuia s-o omoare în somn. Din cauza lipsei de somn devenise isterică. Odată, când Shunsuke s-a întors acasă, a simțit un miros ciudat. Soția se pusese în cadrul ușii și nu-l lăsa să treacă.

— Te rog, lasă-mă să intru! Ce-i mirosul ăsta?

— Nu poți intra acum. Fac ceva foarte interesant!

— Ce?

— Tu, de cele mai multe ori când pleci de acasă, pleci ca să mă înșeli cu alta. Ei bine, ți-am dezbrăcat amanta, și acum îi ard kimonoul. Nici nu știi ce plăcere îmi face!

Shunsuke a intrat cu forța. Pe covorul persan mocneau, roșiatic și, cât se poate de calmă, ținându-și mânia, a mai luat din sobă niște cărbuni, cu o lopățică, și i-a presărat pe covor. Speriat, Shunsuke a încercat s-o oprească. Soția i-a opus rezistență, cu neașteptată forță, ca un șoim captiv care bate din aripi, din răspuțeri, să se elibereze. Întreg corpul i se înțepenise.

Cea de-a treia soție îi fusese soție până la moarte. Apetitul ei sexual insașiabil l-a făcut pe Shunsuke să treacă prin toate chinurile unui soț. Își amintea foarte limpede prima dimineață a acelor chinuri.

Shunsuke se apuca întotdeauna de lucru abia după ce-și îndeplinea îndatorirea conjugală. Pe la ora nouă seara se duceau amândoi la culcare. Apoi, Shunsuke își lăsa soția în dormitor și urca în biroul său de la etaj, unde lucra până pe la trei sau patru noaptea, rămânând să doarmă acolo, pe un mic pat. Păstra această rutină cu sfințenie. Nu-și vedea soția de seara până a doua zi la zece dimineața.

Într-o noapte de vară, târziu, a simțit un impuls irezistibil de a-și speria soția în somn. Însă dorința puternică de lucru l-a determinat să nu dea curs ideii răutăcioase. A scris până la ora cinci dimineața, neîntrerupt, voind parcă să se pedepsească. Îi trecuse somnul. Cu siguranță că soția sa încă dormea dusă. A coborât, atent să nu facă zgomot, și a deschis ușa dormitorului. Soția nu era acolo.

În acea clipă, Shunsuke a intuit că așa se petreceau lucrurile de obicei. Probabil că de aceea și el se ținea, cu obstinație, de programul său nocturn de lucru. Pesemne că, în sinea lui, știuse că așa e, și totodată se temuse de asta.

Însă tulburarea i-a trecut repede. Poate că soția își pusese halatul din catifea neagră peste cămașa de noapte și se dusese la toaletă. A așteptat-o. Dar soția tot nu se întorcea.

Neliniștindu-se, Shunsuke a luat-o pe coridor, spre scările care coborau la toaletă. În bucătărie, a zărit silueta soției, îmbrăcată în halatul de casă negru, șezând sprijinită în coate la masa de lângă fereastră. Încă nu se crăpase de ziua. Silueta întunecată